

<p style="text-align: center;">SINTEZA obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative <i>(Dezvoltarea afacerilor la distanță în RM)</i> (nr. unic 94/ME/2023)</p>		
Participantul la reavizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Ministerul Justiției 16.03.2023 nr. 04/2199</p>	<p>Insistăm asupra introducerii graduale a activității notariale electronice pentru categoriile de acte notariale, care prin natura lor pot fi întocmite la distanță, și integrarea aspectelor privind modul de păstrare a actelor notariale electronice (arhiva notarială electronică), modul de înregistrare a actelor notariale electronice (registrele electronice) și crearea conexiunilor de interoperabilitate necesare, dar și modernizarea celor existente.</p> <p>Or, întocmirea actului notarial la distanță nu se rezumă la semnarea acestuia de către părți și aplicarea girului de către notar, ci impune și reglementarea acțiunilor conexe de înregistrare a actului notarial, păstrarea și arhivarea actului notarial, eliberarea duplicatului.</p> <p>Implementarea activității notariale electronice în lipsa accesului direct al notarilor la registrele de publicitate nu își are rostul, fiind imperios necesar ca informația din Registrul bunurilor imobile să fie accesată în timp real, iar datele accesate să fie veridice.</p> <p>Din aceste motive, odată cu aprobarea proiectului privind digitalizarea activității notariale, mizăm pe implicarea maximă a autorităților vizate în crearea condițiilor tehnice necesare și elaborarea cadrului normativ corespunzător.</p> <p>La <u>textul propriu-zis</u> al proiectului, aferent, în special, rigorilor de tehnică legislativă, se va ține cont de următoarele obiecții și propuneri.</p> <p>În proiectul hotărârii Guvernului de aprobare a proiectului legii, denumirea legii se va ajusta la cea din proiectul legii, indicându-se textul din paranteze.</p> <p>La formularea amendamentelor se va ține cont că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifre”.</p>	<p>Se ia act</p> <p>Conform prevederilor alin.6, art.IX, implementarea activității notariale electronice va avea loc gradual.</p>

	Referitor la art. I (modificarea art. 36 din Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor) , cuvântul „propoziția” se va substitui cu textul „o propoziție cu următorul cuprins:”.	Se acceptă
	La art. II (modificarea Legii nr. 246/2018 privind procedura notarială) : La pct. 2, privind completarea legii cu art. 5¹ : - în alin. (1) cuvintele „de Ministerul Justiției” se vor substitui cu cuvintele „prin ordinul ministrului justiției”, ținând cont de prevederile art. 11 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, potrivit cărora ministrul are competența de a emite în mod unipersonal ordine în limitele competenței sale (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect, spre ex. art. 5¹ alin. (6) din aceeași lege);	Se acceptă
	- alin. (4) , conform căruia „Stabilirea identității, capacității și discernământului, citirea, semnarea actului notarial și exprimarea consimțământului pot fi realizate fără prezența fizică a unora sau tuturor persoanelor vizate, cu utilizarea mijloacelor electronice de comunicare, nu doar în procesul de întocmire a actului notarial în formă de document electronic, dar și în procedurile de întocmire a actelor notariale semnate olograf, dacă o astfel de comunicare cu părțile nu presupune încălcarea altor norme de procedură, decât cele care țin de prezența fizică în fața notarului și nu periclitizează imparțialitatea și confidențialitatea procedurii notariale.”, prezintă o formulare incertă sub aspectul aplicabilității acesteia, vizând cazuri sensibile din punct de vedere juridic (mai ales prin prisma repercusiunilor asupra valabilității ulterioare a actelor juridice încheiate în asemenea circumstanțe), cum ar fi cele de stabilire a identității, capacității și discernământului persoanelor, precum și alte aspecte care de asemenea reclamă o claritate mai sporită, cum ar fi cele legate de citirea, semnarea actului notarial și exprimarea consimțământului fără prezența fizică a participanților, fiind dificil a se desprinde ideea autorului. Pentru un plus de claritate, ar fi oportună formularea reglementărilor în propoziții scurte și concise;	Se acceptă Alineatul a fost divizat în două fraze
	- actualul alin. (5) , anterior alin. (4), la lit. d) cuvântul „olografe” se va exclude, iar la lit. e), după cuvântul „testamentului” se va completa cu cuvântul „olograf”, în scopul conformării prevederilor art. 65 din Legea nr. 246/2018. Tot aici, nu este clară excluderea din varianta anterioară a proiectului a lit. d) privind organizarea și desfășurarea licitațiilor, certificarea etapelor procedurale ale licitațiilor sau ale rezultatelor acestora, astfel, se va explica de către autorul proiectului. Adicional, semnalăm că, deși în sinteza obiecțiilor și propunerilor s-a indicat că propunerea Ministerului Justiției de a argumenta în nota informativă excluderea posibilității certificării aflării persoanei în viață la distanță, or, întocmirea oricărui act notarial implică	Se acceptă lit.d) ce se referă la desfășurarea licitațiilor a fost exclusă în baza avizului Camerei Notariale. Se acceptă Textul ce se referă la imposibilitatea certificării aflării persoanei în viață în

	<p>stabilirea identității persoanei, iar în cazul existenței dubiilor cu privire la certitudinea identificării solicitantului sau a altor participanți notarul poate refuza întocmirea actului notarial (art. 8 alin. (2¹) lit. a) din proiect), nota informativă nu a fost completată în acest sens. Prin urmare, reiterăm observația din avizul precedent.</p>	<p>baza actului notarial electronic a fost propus de Ministerul Justiției. Mai mult, conform procedurii din art.52, 53 certificarea aflării persoanei în viață sau într-un anumit loc se efectuează „în baza simțurilor proprii asupra persoanei prezente în fața sa”, inclusiv prin prezența persoanei la biroul notarului.</p>
	<p>La pct. 5, prin care se propune completarea art. 12 cu alin. (5), potrivit căruia „(5) În cazul întocmirii actelor notariale electronice prin comunicarea la distanță, stabilirea și verificarea identității participanților de către notar se face în conformitate cu rigorile prezentei legi, utilizând metode de identificare alternative recunoscute la nivel național, care oferă un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică. Metodele de identificare la distanță a participanților sunt stabilite de către Ministerul Justiției după consultarea Camerei Notariale.”, susținem poziția Camerei Notariale privind atestarea unei confuzii dintre identificarea electronică în sensul Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și stabilirea de către notar a identității, capacității și discernământului solicitantului actului notarial. În sensul Legii nr. 124/2022, „identificare electronică” este definită ca un proces de utilizare a datelor de identificare ale persoanelor în formă electronică, reprezentând în mod unic fie o persoană fizică sau juridică, fie o persoană fizică care reprezintă o persoană juridică. Legea nr. 246/2018 prevede că, identitatea solicitantului actului notarial se stabilește în baza actelor de identitate. La întocmirea actului notarial, notarul verifică nu doar identitatea persoanei, dar stabilește și capacitatea de exercițiu, discernământul acesteia, fapt care nu pot avea loc doar prin identificarea electronică a solicitantului. Preluarea modului de verificare de către prestatorul de servicii de încredere a identității persoanei fizice/juridice „utilizând metode de identificare alternative recunoscute la nivel național, care oferă un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică” nu este un mecanism potrivit cercului de aspecte pe care le verifică notarul la întocmirea actului notarial. Modul de stabilire a identității persoanei, a capacității de exercițiu și a discernământului este reglementat în art. 13 și 14 din Legea nr. 246/2018 și nu se rezumă la faptul dacă</p>	<p>Se accepta.</p> <p>Pentru concretizare și corelare cu legea în cauză, s-a completat cu o frază: „Procesul de stabilire și verificare a identității participanților se desfășoară în conformitate cu rigorile prezentei legi și implică utilizarea informației din Registrul de stat al populației și, după caz, a actului de identitate a participanților.”</p>

	<p>deținătorul cheii publice este cel care se prezintă, ci impune și stabilirea faptului dacă voința exprimată aparține persoanei, dacă înțelege pe deplin efectul juridic al actului ce va fi întocmit, dacă consimțământul acestuia nu este viciat. Din textul de lege nu este clară modalitatea de stabilire și verificare de către notar a identității solicitantului actului notarial, făcându-se referire la termeni tehnologici abstracti. În vederea identificării solicitantului actului notarial electronic, Camera Notarială a propus reglementarea posibilității de confruntare a datelor prezentate de solicitant cu datele din Registrul de Stat al Populației, prevedere care a fost exclusă prin redactarea art. 12 alin. (5). Se consideră că, noile reglementări privind digitalizarea activității notariale urmează să se încadreze în procedura existentă de îndeplinire a actelor și acțiunilor notariale, printre care se regăsește și confruntarea datelor prezentate cu cele din registrele de publicitate. Îndeplinirea actului notarial doar în baza metodelor de identificare alternative, fără confruntarea informației privind identitatea participanților cu datele din registrul de stat al populației este riscantă și nu oferă notarului certitudinea privind identitatea participanților.</p> <p>În context, precizăm că prevederea respectivă din proiect poate fi susținută doar în condițiile în care ea va reflecta cu suficientă precizie aceste momente esențiale.</p>	
	<p>La pct. 8, ce vizează completarea alin. (6) din art. 19 cu o propoziție nouă, se remarcă faptul că cuvântul „file” din versiunea anterioară a fost substituit cu textul „fișiere/documente electronice”, astfel încât prevederea actuală stabilește că „8. Articolul 19 alineatul (6) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „În cazul actului notarial în formă de document electronic, când acesta este alcătuit din mai multe fișiere/documente electronice, se va asigura că toate sunt cuprinse într-un singur document electronic integru, pe care se va aplica semnătura electronică.”.</p> <p>În opinia ministerului, această reformulare suferă de carențe, astfel încât nu este clar cum în modul practic un document electronic (forma căruia o ia actul notarial) ar putea fi format din mai multe documente electronice. Aparent, în cazul în care fiecare din aceste documente electronice au o existență individuală distinctă, rezultatul final al compilării acestora ar fi un set de documente electronice, nu un document electronic unic. În principiu, remarca dată ar fi incidentă și cu referire la cazul mai multor fișiere electronice, motiv pentru care considerăm că ar fi oportună o explicitare a acestor aspecte de către autorul proiectului.</p> <p>Or, ținem să precizăm faptul că explicația autorului, oferită în tabelul de sinteză, potrivit căreia „Cuvântul „file” se referă la document pe purtător de hârtie, corespunzător a</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Un document electronic prin esența sa nu poate fi construit din pagini sau file, acesta doar poate fi reprodus în structuri de pagini, într-un mod convențional, dacă un program informatic care citește și reproduce acest document electronic a fost setat să o facă în acest fel.</p> <p>Totuși, pentru a ține cont de sensul „uzual” și a asigura interpretarea adecvată, se păstrează ambele termene „file” și „fișiere”.</p>

	<p>fost înlocuit cu „fișiere/documente electronice”, în opinia ministerului este un pic forțată, or, documentele electronice într-o manieră similară sunt constituite structural din file/pagini, definiția restrictivă oferită noțiunii de „filă” în dicționarele explicative ale limbii române, neputând fi reținută în acest sens în contextul documentelor electronice. Mai mult, argumentul autorilor nu corespunde observației ministerului de a examina dacă nu vor fi posibile manipulări în documentul electronic format din mai multe pagini prin substituirea unei sau mai multor file.</p>	
	<p>La pct. 12, prin care art. 46 alin. (1) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Copia legalizată poate fi eliberată în formă de document electronic sau pe suport de hârtie indiferent dacă documentul original a fost întocmit pe suport de hârtie sau în formă de document electronic.”, pentru asigurarea respectării principiului clarității normei juridice, necesită a fi explicată de către autorul intervenției în nota informativă la proiect.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La pct. 15, ce vizează modificarea alin. (3) din art. 56, termenul „cuvintele”, al doilea caz, se va substitui cu cuvântul „textul”, ținând cont că, potrivit uzanțelor de elaborare a actelor normative, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).</p> <p>În același punct, modificarea alin. (4) se propune în următoarea redacție: „la alineatul (4) cuvântul „tipărite” se exclude.”</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La pct. 17, prin care se completează art. 90 alin. (1), reiterăm că cuvântul „propoziția” urmează a fi substituit cu textul „o propoziție cu următorul cuprins:”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La art. III (modificarea Legii securității și sănătății în muncă al Republicii Moldova nr. 186/2008):</p> <p>Pct. 1, prin care se modifică art. 1: La reformularea noțiunii de „loc de muncă” se va ține cont de prevederile art. 292¹ alin. (1) din Codul muncii, potrivit căror munca la distanță reprezintă forma de organizare a muncii în domeniile de activitate, prin care salariatul își îndeplinește atribuțiile specifice ocupației, funcției sau meseriei pe care o deține în alt loc decât cel organizat de angajator, folosind inclusiv mijloace din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor. Totodată, textul „se modifică și se expune în următoarea redacție:” se va substitui cu textul „va avea următorul cuprins:”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Definiția a fost revizuită și modificată la propunerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale</p>

	<p>Cu referire la noțiunea „securitate și sănătate în muncă”, care este deja definită la art. 1, respectiv, nu este o noțiune nouă în cadrul Legii nr. 186/2008, se va indica că aceasta se expune în redacție nouă în următoarea formulă: „noțiunea „securitate și sănătate în muncă” va avea următorul cuprins:”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Raționamentul propunerii de la pct. 2, privind completarea art. 2 alin. (1) cu propoziția „Asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă reprezintă o funcție managerială.”, urmează a fi explicat de către autor în nota informativă la proiect, în scopul asigurării respectării principiului clarității normei juridice.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nota informativă se va completa cu explicații relevante</p>
	<p>La pct. 4, prin care se modifică art. 7, termenul „cuvintele” se va substitui cu cuvântul „textul”, iar cuvântul „textul” se va substitui cu termenul „cuvintele”, ținând cont de observația, menționată în prezentul aviz la pct. 15 al art. II din proiect.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La pct. 5 textul „se va expune în următoarea redacție:” se va substitui cu textul „va avea următorul cuprins:” (observație valabilă și pentru pct. 13).</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La pct. 8, pentru integrarea armonioasă în conținutul normelor art. 15, propunem la alin. (5) și (7) textul „cuvântul „lucrătorilor”” să fie substituit cu textul „cuvântul „Lucrătorii””.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La pct. 9 atenționăm că, a fost omis textul ce urmează a fi completat la art. 17 alin. (1) după cuvintele „fiecare lucrător”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul “inclusiv cei care prestează muncă la distanță” a fost introdus</p>
	<p>La art. V (modificarea Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova):</p> <p>- La pct. 1, prin care la art. 3 se propune redacția nouă a noțiunii de „persoane cu funcții de conducere din cadrul unei persoane juridice cu activități în domeniul tehnologiei informației”, semnalăm că în contextul acestei definiții noi, care intrinsec în explicația oferită o limitează doar la străini, nu este clar prin care noțiune/expresie vor fi subînțelese acele persoane care vor deține funcții de conducere în cadrul unei persoane juridice cu activități în domeniul tehnologiei informației, însă nu vor fi străini, ci cetățeni ai Republicii Moldova.</p> <p>În acest sens considerăm că ar fi oportun să fie examinată o reformulare a acestei noțiuni în tot cuprinsul textului actului normativ respectiv, prin utilizarea noțiunii „persoane străine cu funcții de conducere din cadrul unei persoane juridice cu activități în domeniul tehnologiei informației”.</p> <p>Totodată, textul „se expune în următoarea redacție:”, în ambele cazuri, se va substitui cu textul „va avea următorul cuprins:”.</p>	<p>Se acceptă din perspectiva tehnicii legislative</p> <p>În privința comentariului privind conținutul noțiunii, autorii menționează că scopul Legii nr.200/2010 este reglementarea relațiilor cu străinii, respectiv, o persoana cu funcții de conducere care nu este străină nu cade sub incidența legii date. Respectiv, nu este necesară o intervenție în definiția dată</p>

	<p>La pct. 2 textul „litera (h)” se va substitui cu textul „litera h)”, ținând cont de prevederile art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză (observație valabilă și pentru pct. 3).</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>În același timp, la pct. 3 este numerotat eronat articolul propus spre completare. În cazul în care se are în vedere art.art. 43¹, textul „după cuvântul „vacanțe” se introduce următorul text” urmează a fi substituit cu cuvintele „se completează cu textul”, întrucât, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea unui text sau aliniat la sfârșitul acestuia se face fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele.</p> <p>De asemenea, atenționăm că modificarea art. 43¹⁷ urmează a fi plasată după modificarea art. 32, întrucât modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea firească a elementelor structurale (a se vedea în acest sens art. 3 alin. (1) lit. d), art. 41 alin. (3), art. 51 alin. (3), art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017).</p> <p>În aceeași ordine de idei se va revizui numerotarea punctului, prin care se propune completarea legii cu art.art. 43¹⁷ Tot aici, textul „Articolul nou, Articol” se va substitui cu cuvântul „articolul”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
	<p>La textul propriu-zis al art. 43¹⁷ menționăm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în alin. (1) se utilizează termenul de „evidență inițială”, care nu se regăsește nici în legea în vigoare, nici în proiectul prezentat spre examinare. Astfel, acesta necesită a fi revizuit prin prisma prevederilor Legii nr. 200/2010, în care se operează cu termenul „evidența străinilor”; - la fel, nu se regăsește nici în Legea nr. 200/2010, nici în proiect termenul „identificatorul unic” de la alin. (1) lit. a), care urmează a fi revăzut în raport cu termenul „numărul de identificare de stat”, utilizat la alin. (1), precum și în raport cu prevederile Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte; - la alin. (2) cuvintele „din prezentul articol” se vor exclude în ambele cazuri, fiind excedente (în acest sens a se vedea art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017). 	<p>Se ia act</p> <p>Autorii menționează că termenul “evidență inițială”, fiind un termen tehnic, este prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 333/2002.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
	<p>La art. VI (modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare) la pct. 2, în dispoziția de modificare, cuvântul „nouă” se va exclude.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Amendarea art. 4 al Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (art. VII) se va revizui integral sub aspect redacțional, ținând cont de următoarele:</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>- completarea art. 4 cu alin. (14) în redacția propusă nu se integrează armonios în conținutul normativ al art. 4, care prevede persoanele asigurate obligatoriu. Ca o soluție alternativă propunem completarea în cauză să fie operată la art. 19 „Datorarea contribuției de asigurări sociale”, după alin. (6);</p>	
	<p>- art. 4 este constituit din patru puncte, divizate în litere, dar nu din alineate, astfel completarea cu alin. (14) nu se încadrează ca element structural al articolului;</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>- în dispoziția de modificare cuvintele „și completările” se vor exclude, ținând cont de prevederile art. 62 din Legea nr. 100/2017, potrivit cărora modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text. Prin urmare, nu este necesară referința la completări, deoarece modificările includ și completări;</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>- în cazul unei singure modificări, aceasta urmează a fi redată fără numerotare, respectiv, textul „1.” se va omite;</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>- în textul normei propuse cuvintele „condițiilor prevăzute la alineatul respectiv” se vor substitui cu cuvintele „acestor condiții”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>În același context, la art. VIII, ce vizează completarea cu alin. (1¹) al art. 9 din <i>Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală</i>, în textul acestui alineat cuvintele „condițiilor prevăzute la alineatul respectiv” se vor substitui cu cuvintele „acestor condiții” (observație valabilă și pentru art. IX, prin care art. 4 din Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală se completează cu alin. (3)).</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La art. IX reiterăm că suplinirea cu alin. (3) al art. 4 din <i>Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală</i> reproduce integral norma propusă la art. 9 din Legea nr. 1585/1998, respectiv, urmează a fi exclusă din proiect.</p> <p>În context, semnalăm asupra necesității evitării reglementării juridice a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în mai multe acte normative, paralelismele în legislație fiind inadmisibile.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La art. X: La alin. (1) reiterăm că textul „în 3 luni” urmează a fi substituit cu textul „la expirarea a 3 luni”, conform rigorilor de tehnică legislativă.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>În alin. (7) cuvântul „inclusiv” se va exclude, ca fiind excedent, conferind, totodată, un caracter incert normei propuse.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>În subsidiar, cu referire particulară la noua redacție oferită alin. (7) de la art. X, remarcăm faptul că aceasta a diminuat din claritatea inițială a normei, omițând aspecte esențiale în</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>percepția ministerului, dar și a Camerei Notariale. Astfel, încercarea autorilor de înglobare a tuturor situațiilor de îndeplinire a actelor notariale electronice într-o formulă generică nu redă specificul de creare a condițiilor tehnice necesare pentru autentificarea electronică a contractelor (spre exemplu, cazul înregistrării provizorii de către notar în Registrul bunurilor imobile). Formularea veche a prevederii respective stabilea în acest sens că „Contractele sub formă de document electronic se vor autentifica doar dacă au fost create condițiile tehnice pentru înregistrarea provizorie de către notar a drepturilor născute în temeiul acestora.”.</p> <p>Emitem opinia că, acest aspect este unul esențial și sugerăm în acest sens autorilor a reveni la formula inițială a prevederii de la alin. (7) al art. X.</p>	
	<p>Adițional, actele normative ce se propun a fi modificate se vor expune în ordine cronologică.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne Nr.1231 din 16.03.2023</p>	<p>La punctul 1 al proiectului, nu susținem modificarea noțiunii de „specialiști în domeniul tehnologiei informației” deoarece domeniul de reglementare și scopul Legii nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației îl constituie crearea premiselor necesare pentru crearea parcurilor pentru tehnologia informației precum și funcționarea acestora. Astfel, considerăm că noțiunea actuală de „specialiști în domeniul tehnologiei informației” din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova are același conținut.</p>	<p>Se ia act</p> <p>Autorii menționează că MDED în calitate de organ central de specialitate al administrației publice responsabil de politici în domeniul tehnologiei informației și economiei digitale, a inițiat procesul de actualizare a politicilor de susținere a creșterii și diversificării industriei tehnologiei informației.</p> <p>Una din direcțiile prioritare în acest sens este atragerea și menținerea specialiștilor din domeniul TI din străinătate, luând în considerare numărul limitat de specialiști disponibili pe piața locală.</p> <p>Prin urmare, modificarea noțiunii de specialiști în domeniul TI prin extinderea sensului</p>

		<p>noțiunii respective asupra tuturor lucrătorilor imigranți din domeniul TI, dar care nu sunt rezidente ale Parcului pentru tehnologia informației ”Moldova IT Park” se încadrează în politica de susținere și diversificare a industriei tehnologiei informației.</p>
	<p>La punctul 4 al proiectului, propunem renumerotarea alineatului (2¹), ținând cont de faptul că, la 02.03.2023, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat în lectura a doua proiectul de lege nr. 470 din 14.12.2022 privind modificarea unor acte normative (Legea 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Indiferent de faptul că textul final al Legii nr. 470/2022 nu este publicat în Monitorul Oficial la data prezentului aviz, a fost consultat textul disponibil pe pagina Parlamentului.</p> <p>Având în vedere acest fapt, s-a propus modificarea din alineatul (2¹) în alineatul (2³) precum și modificarea textului “indicate la alin. (2)” în textul “prevăzute de prezenta lege”.</p>
	<p>Totodată, alineatul (2¹) urmează a fi revăzut conceptual, întrucât autoritatea competentă pentru străini necesită cheltuieli financiare enorme pentru a dispune de un sistem informațional automatizat, interoperabil, care ar permite recepționarea documentelor în format electronic, fapt planificat în CBTM pentru anii 2022-2025, dar neaprobat. Conceptul noului sistem va conține norme care să prevadă integrarea acestuia cu sisteme informaționale partajate – SI reutilizabile, instituite de Guvern, care asigură funcționalități generice pentru alte sisteme informaționale de stat (Platforma de interoperabilitate (MConnect), Serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass), Serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), Serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay), etc.). Astfel, nu este oportun din punct de vedere financiar de a investi într-un subsistem informațional slab, care nu va</p>	<p>Se ia act</p> <p>Totodată, autorii menționează că în opinia lor implementare modalității de depunere a cererii și actelor aferente în formatul electronic nu necesită investiții majore sau capitale din partea autorității. Depunerea acestor documente în formatul electronic se poate efectua prin intermediul poștei</p>

	<p>corespunde provocărilor actuale în ceea ce privește conexiunea cu sistemele informaționale partajate – SI reutilizabile. Suplimentar, menționăm faptul că suntem în proces de elaborare a unui nou cadru normativ privind regimul străinilor în Republica Moldova.</p> <p>Subsecvent, se propune completarea art. 32 cu alineat nou, care va avea următorul cuprins: „Cererea de acordare a dreptului de ședere provizorie, împreună cu documentele indicate la alin. (2) se depune la Ghișeul Unic al autorității competente pentru străini pe suport de hârtie, personal de către străinul solicitant sau de către reprezentantul acestuia care acționează în baza împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice emise de solicitant prin utilizarea Sistemului informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (MPower).”</p> <p>În această ordine de idei, alin. (3) al art. 31 din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, urmează a fi abrogată.</p>	<p>electronice, astfel cum acest lucru este implementat la moment în privința, de exemplu, cererii de eliberare a adevărului de atribuire de IDNP (care se semnează cu semnătura electronică și se expediază pe poșta electronică a autorității).</p> <p>Totodată, menționăm că o abordare similară a fost implementată și de IP Agenția Servicii Publice, atunci când a fost introdusă modalitatea depunerii actelor/documentelor necesare înregistrării persoanelor juridice în formatul electronic.</p>
	<p>Considerăm inoportun completarea Legii nr. 200/2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova, cu un nou articol 43¹⁷ întrucât, prezenta lege reglementează intrarea, aflarea și ieșirea străinilor pe/de pe teritoriul Republicii Moldova, acordarea și prelungirea dreptului de ședere, repatrierea, documentarea acestora, stipulează măsuri de constrângere în caz de nerespectare a regimului de ședere și măsuri specifice de evidență a imigrației, în conformitate cu obligațiile asumate de Republica Moldova prin tratatele internaționale la care este parte.</p> <p>Prin urmare, se propune includerea articolului prenotat în Legea 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, pentru că prevederile prezentei legi reglementează politica de promovare a ocupării forței de muncă și de migrație în scop de muncă, piața muncii, sistemul instituțional de ocupare a forței de muncă, măsurile de ocupare a forței de muncă, precum și raporturile juridice care apar la implementarea măsurilor de ocupare a forței de muncă.</p> <p>În același timp, prevederile legii sus-menționate se aplică și categoriilor de străini specificate la art.2 alin.(1) din Legea nr.274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, cu excepția străinilor titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru studii și în scop de muncă.</p> <p>Astfel, în sensul Legii nr. 200/20210 privind regimul străinilor în Republica Moldova, lucrătorul imigrant reprezintă persoana fizică autorizată să desfășoare o</p>	<p>Se ia act</p> <p>Înainte de elaborarea modificărilor propuse, autorii au studiat legislația aplicabilă străinilor, inclusiv și Legea nr. 105/2018, precum și Legea nr. 274/2011. În opinia autorilor, din tot spectrul actelor normative doar Legea nr. 200/2010 guvernează procesul de angajare a lucrătorilor străini care, după regulă, generală poate fi realizat doar în baza dreptului de ședere în scop de muncă și a permisului de ședere. Astfel, în opinia autorilor, atunci când este necesară introducerea unei excepții de la regulă,</p>

	<p>activitate de muncă pe teritoriul Republicii Moldova în temeiul unui permis de ședere eliberat în acest scop. Respectiv, raportul juridic a persoanei fizice care a încheiat un contract individual de muncă și care desfășoară activitatea de muncă în afara teritoriului Republicii Moldova, ar urma să fie reglementat de cadrul normativ regulatoriu în domeniul ocupării forței de muncă.</p>	<p>excepția respectivă urmează să se regăsească în același act normativ care prevede și regula propriu-zisă. Este necesar de menționat că redacția actuală a Legii nr. 200/2010 conține o serie de excepții de la obligația de obținere a dreptului de ședere în scop de muncă precum și a permisului de ședere în scop de muncă, astfel, propunerea înaintată se integrează logic în spiritul legii.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Nr. DI/3/041-2909 din 13 martie 2023</p>	<p>La art. II, pct. 17 din proiectul de Lege, care are drept scop completarea art. 90, alin. (1) din Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială, după cuvintele „Cetățenii străini” se va completa cu sintagma „apatrizii, beneficiarii de protecție internațională”, deoarece aceste categorii de persoane au aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii străinii.</p> <p>Este imperativ de a exclude integral art. VI din proiect care are drept scop modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare, întrucât conținutul acestuia excede competențele funcționale ale misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare (MDOC) ale Republicii Moldova.</p> <p>În context, atribuirea identificatorului unic al persoanei fizice ține nemijlocit de Agenția Servicii Publice sau Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră - la traversarea de către străin a hotarului Republicii Moldova).</p> <p>În prezent, MDOC atribuie IDNP în procesul transcrierii actelor de naștere străine, însă blanchetele de strictă evidență care conțin IDNP sunt recepționate de la ASP.</p> <p>De asemenea, se atenționează că păstrarea normelor de la art. VI citate supra, poate duce la periclitarea securității Republicii Moldova, deoarece MDOC nu au posibilitatea verificării străinului în bazele de date existente în acest sens și deținute de către alte autorități abilitate.</p> <p>Subsidiar, se menționează că Anexa nr. 1 la Legea nr. 242/2010 reglementează taxele consulare care urmează a fi achitate pentru serviciile prestate nemijlocit la sediul MAEIE. De altfel, odată ajuns în Republica Moldova, străinul se va adresa la Inspectoratul General pentru Migrație nemijlocit.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se ia act</p> <p>Autorii menționează că prin propunerea dată nu se urmărește scopul suplimentării competențelor funcționale ale MDOC. Propunerea se referă doar la activitatea MDOC în calitate de front-office în relația cu străinii care solicită atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice.</p> <p>Astfel, se propune ca procesul va fi unul similar procesului de eliberare a semnăturii electronice de către MDOC introduse în anul 2021. Se așteaptă că angajații MDOC să fie implicați doar în preluarea setului de</p>

		acte de la solicitant și expedierea acestuia în adresa I.P. Agenția Servicii Publice pentru procesarea și atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice cu perceperea taxei consulare respective. Menționăm că procedura similară la moment este implementată și de către Biroul de Migrație și Azil.
Ministerul Finanțelor <i>din 15 martie 2023 nr. 09/2- 09/3330</i>	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Cu referire la Art. III – Legea securității și sănătății în muncă al Republicii Moldova nr. 186/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 143-144, art. 587), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Art. 1: noțiunea ”loc de muncă” se modifică și va avea următorul cuprins: ”loc de muncă – loc destinat pentru organizarea și desfășurarea diferitor genuri de activitate, precum și pentru plasarea posturilor de lucru în clădirile, edificiile, spațiile închise sau deschise, terenurile, bazinele acvatice ale unității și orice alt loc din interiorul unității sau exteriorul unității la care lucrătorul are acces în timpul și pentru executarea sarcinilor sale de lucru, inclusiv și locuri pentru prestarea muncii de la distanță; se completează cu noțiunea nouă, după cum urmează: ”securitate și sănătate în muncă - ansamblu de activități, măsuri, procedee, mijloace, echipamente instalații, aparataj de măsură și control pentru asigurarea celor mai bune condiții de lucru, apărarea vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a lucrătorilor;”.	Se acceptă
	Punctul 9 va avea următorul cuprins: ”9. Art.17: alin. (1) după cuvintele ”fiecare lucrător” se completează cu cuvintele ”inclusiv cei care prestează munca de la distanță”;	Se acceptă
	Punctul 6. Va avea următorul cuprins: ”6. La articolul 13: litera j) după cuvintele ”asigurarea unității” se completează cu cuvintele ”, inclusiv a lucrătorilor care prestează munca la distanță;”, litera l) după cuvintele ”numai persoane” se completează cu cuvintele ”inclusiv cele care urmează să presteze munca la distanță.”;	Se acceptă

	<p>litera k) după cuvintele "fiecărei persoane" se completează cu cuvintele "inclusiv celor care urmează să lucreze la distanță,";</p> <p>litera u) după cuvintele "asigure lucrătorii" se completează cu cuvintele "inclusiv cei care prestează muncă la distanță"</p> <p>litera v) și litera x) după cuvintele "gratuit lucrătorilor" se completează cu cuvintele "inclusiv celor care prestează muncă la distanță";</p> <p>se completează cu litera y) cu următorul cuprins:</p> <p>y) să delimiteze și să stabilească prin contractul individual de muncă, de comun acord cu lucrătorul care prestează munca la distanță atribuțiile de securitate și sănătate în muncă care îi revin angajatorului, în conformitate cu prevederile prezentului articol, și cele care îi revin lucrătorului."</p>	
	<p>Punctul 10 va avea următorul cuprins:</p> <p>"10. La articolul 19: la alineatul (1) după cuvintele "Fiecare lucrător" se completează cu cuvintele "inclusiv cei care prestează munca la distanță" .</p> <p>alineatul (2) se completează cu litera h) cu următorul cuprins:</p> <p>"h) în cazul lucrătorilor care prestează munca la distanță să organizeze și să întrețină locul său de muncă la distanță, precum și să asigure securitatea și sănătatea în muncă, respectând cerințele stabilite de comun acord cu angajatorul în contractul individual de muncă, în conformitate cu prevederile art. 13.</p>	Se acceptă
	<p>punctul 12 va avea următorul cuprins:</p> <p>"12. Articolul 22 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>"(3) Angajatorii în comun cu lucrătorii din grupurile sensibile la riscuri specifice, care prestează munca la distanță, delimitează și stabilesc prin contractul individual de muncă, obligațiunile de securitate și sănătate în muncă care revin angajatorului, conform articolului 13, și cele care revin lucrătorului din grupurile sensibile la riscuri specifice, care prestează muncă la distanță.""</p>	Se acceptă
	<p>Cu referire la Art. V din proiectul menționat comunicăm următoarele. Având în vedere că semnătura electronică este eliberată în conformitate cu normele legale, ceea ce deja prezumă că aceasta este calificată, respectiv propunem excluderea cuvântului "calificată" din punctul 4.</p>	<p>Se ia act</p> <p>Textul propus este conform cu poziția autorității responsabile din domeniul utilizării semnăturilor electronice.</p>
<p>Agencia de Guvernare Electronica nr.3007 – 45 din 15.03.2023</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri</p>	

<p>CNA Nr. 06/2/4283 din 16.03.2023</p>	<p>Art.V. – Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr.200/2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181 art. 610). La articolul 3: noțiunea de “persoane cu funcții de conducere din cadrul unei persoane juridice cu activități în domeniul tehnologiei informației” se expune în următoarea redacție: ”persoane cu funcții de conducere din cadrul unei persoane juridice cu activități în domeniul tehnologiei informației - străinii care se ocupă de gestionarea unei persoane juridice rezident al parcului pentru tehnologia informației, având calitatea de administrator, membru a comitetului de conducere, director general sau director și este înregistrat în registrul de publicitate, precum și fondatorii/asociații, membrii consiliului societății angajați în cadrul persoanei juridice rezident al parcului pentru tehnologia informației și dețin funcții de conducere din cadrul acesteia.” Redacția propusă a noțiunii nu reflectă exercitarea provizorie a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice (inclusiv în virtutea unei însărcinări) - aspecte vizate de art.123 alin.(1) Cod Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002. Deficiența în speță, poate condiționa conștientizarea impunității subiecților vizați și riscul obstrucționării investigării acțiunilor acestora și atragerii la răspundere pentru eventualele abuzuri admise în activitate. <i>Recomandări:</i> Corelarea redacției propuse a noțiunii ”persoane cu funcții de conducere din cadrul unei persoane juridice cu activități în domeniul tehnologiei informației” statuate de Art.V pct.1 al proiectului, cu prevederile corespondente ale Cod penal citate supra.</p>	<p>Se acceptă Noțiunea a fost corelată cu prevederile art. 123, alin.(1) Cod Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.</p>
<p>SIS nr. E/2609 din 13.03.2023</p>	<p>La modificările Legii privind procedura notarială nr. 246/2018: La art. 5¹ : alin. (5), prevede lista actelor care nu pot fi întocmite în format electronic. Totodată, potrivit art. 40 alin. (4) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, în cazul în care, conform legislației, se cere ca documentul să fie perfectat sau prezentat pe suport de hârtie și semnat cu semnătură olografă, documentul electronic se consideră corespunzător cerințelor respective. Astfel, pentru a evita colizia cu prevederile menționate supra, propunem reformularea alin. (5), după cum urmează: „(5) Exceptând de la prevederile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, în formă de document electronic nu pot fi întocmite următoarele acte și acțiuni notariale:”</p>	<p>Se ia act Legile citate se referă la două categorii diferite de documente. Legea nr.246/2018 se referă la „acte notariale”, care presupune un cumul mai larg de elemente. Norma din Legea nr.246/2018 este una cu caracter special și va avea prioritate în raport cu art.40 din Legea nr. 124/2022, în virtutea art.5 din Legea nr.100/2017.</p>

	<p>Se propune completarea alin. (6), după textul „consultarea Camerei Notariale”, cu textul „ și Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova”, deoarece potrivit art. 35 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, Serviciul de Informații și Securitate al RM, în calitate de organ de supraveghere și control, este responsabil de elaborarea și promovarea politicii de stat și de exercitare a controlului în domeniul serviciilor de încredere, iar semnarea electronică a actelor notariale reprezintă un serviciu de încredere. Menționăm că, conținutul documentului electronic, fie act notarial sau alt tip de document, nu afectează forma acestuia – document electronic, respectiv funcționarea și reglementarea acestuia în formă electronică este realizată în conformitate cu Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>din considerentul că prevederile în cauză nu se referă la reglementarea serviciului de încredere, a regimului juridic a semnăturii electronice sau documentului electronic în sine, dar se referă la modul de comunicare la distanță și modul de utilizare a documentului electronic în procesul de întocmire a actului notarial, fiind dezvoltat în comun cu autoritatea responsabilă în acest domeniu - Ministerul Justiției. Totodată actul normativ al ministerului nu poate excede limitele impuse de lege sau de o hotărâre de Guvern.</p>
	<p>La art.12 alin. (5), propunem să fie substituit textul „Ministerului Justiției după consultarea Camerei Notariale” cu textul „Guvern”.</p> <p>Faptul dat reiese din prevederile art. 10 alin. (2) pct. 4) lit. d) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, care stabilește că metodele alternative de identificare de la distanță a persoanei sunt stabilite de către Guvern.</p> <p>Suplimentar, nu este clar în bază căruia temei metodele alternative de identificare de la distanță a persoanei în cazul întocmirii actelor notariale electronice, urmează a deroga de la regula generală, acestea fiind stabilite de Ministerul Justiției și nu de Guvern.</p>	<p>Se acceptă poziția Ministerului Justiției</p>
	<p>La art. 46:</p> <p>se propune reformularea conținutului în modul în care aceasta să corespundă cu art. 40 alin. (10) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, potrivit căruia toate exemplarele identice ale documentului electronic sunt considerate originale și produc</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art.46 se referă anume la o „copie legalizată” și nu la orice copie, ceea prin esență este deja un alt document electronic.</p>

	<p>aceleași efecte juridice. Astfel, o copie electronică a documentului electronic <i>apriori</i> nu poate să existe.</p>	
	<p>La modificările Legii cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr. 81/2004:</p> <p>1) La art. 23¹, alin (1): se propune excluderea textului „În scopul stimulării investițiilor și promovării interacțiunii directe între investitorii străini și prestatorii de servicii publice în sensul Legii nr.234/2021 cu privire la serviciile publice”. Or, potrivit art. 30 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ sunt incluse în nota informativă.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La art. X din proiect:</p> <p>1) La alin. (5), având în vedere importanța existenței Sistemului informațional de înregistrare a actelor notariale în format electronic pentru buna funcționare și prestare a serviciilor notariale la distanță, considerăm exagerat și neargumentat termenul stabilit pentru crearea Sistemului (3 ani). Astfel, se propune revizuirea termenului de creare a Sistemului, cu argumentarea acestuia în Nota informativă.</p> <p>2) La alin. (5) și alin. (7), se propune expunerea denumirilor instituțiilor în conformitate cu prevederile cadrului normativ. În acest sens, textul „Agenția de Guvernare Electronică” urmează a fi substituit cu textul „I.P. „Agenția de Guvernare Electronică” ”, iar textul „Agenția Servicii Publice” urmează a fi substituit cu textul „I.P. „Agenția Servicii Publice”.</p>	<p>Se ia act</p> <p>A fost luată în considerare poziția MJ (până la 3 ani).</p> <p>Serviciile vor putea fi implementate odată cu disponibilitatea Sistemului informațional. Lucrările pe proiect au demarat cu suportul BERD.</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Banca Națională Nr. 31- 002/25/955</p>	<p>La art. III, Legea securității și sănătății în muncă, nr.186/2008 reiterăm necesitatea precizării în proiect sau notă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A faptului inaplicabilității unor norme – în cazul de față la art.18 – având în vedere că acestea reglementează un aspect important în procesul asigurării celor mai bune condiții de muncă, reprezentând o garanție a lucrătorilor oferită în scopul recuperării acestora în cazul reducerii capacității de muncă; - În ce mod urmează a fi aplicate normele ce modifică art.3 alin.(2) din lege care indică faptul că legea se aplică lucrătorilor care prestează munca la distanță, în limitele și condițiile convenite de comun acord cu angajatorul, în coroborare cu normele de la articolele care indică expres că acestea se aplică lucrătorilor de la 	<p>Se ia act</p> <p>Nota informativă la proiect a fost completată</p>

	distanță (unde s-a propus completarea cu textul inclusiv cei/cei care prestează munca la distanță”).	
Agencia Servicii Publice 20.03.2023 Nr. 01/0397	Lipsa de obiecții și propuneri	
Camera Notarială Nr. 92 din 13 martie 2023	<p>1. Redacția art. 51 alin. (4): ”Stabilirea identității, capacității și discernământului, citirea, semnarea actului notarial și exprimarea consimțământului pot fi realizate fără prezența fizică a unora sau tuturor persoanelor vizate, cu utilizarea mijloacelor electronice de 2 comunicare, nu doar în procesul de întocmire a actului notarial în formă de document electronic, dar și în procedurile de întocmire a actelor notariale semnate olograf, dacă o astfel de comunicare cu părțile nu presupune încălcarea altor norme de procedură, decât cele care țin de prezența fizică în fața notarului și nu periclitează imparțialitatea și confidențialitatea procedurii notariale.”</p> <p>Norma dată conține o formulare vagă și neclară, sub aspectul aplicabilității acesteia și a cazurilor de stabilire a identității, capacității și discernământului, citirea, semnarea actului notarial și exprimarea consimțământului fără prezența fizică a participanților, fiind dificil a se desprinde ideea autorului. Pentru un plus de claritate, ar fi oportună formularea reglementărilor în propoziții scurte și concise.</p>	Se acceptă
	<p>2. Completarea art. 12 cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) În cazul întocmirii actelor notariale electronice prin comunicarea la distanță, stabilirea și verificarea identității participanților de către notar se face în conformitate cu rigorile prezentei legi, utilizând metode de identificare alternative recunoscute la nivel național, care oferă un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică. Metodele de identificare la distanță a participanților sunt stabilite de către Ministerul Justiției după consultarea Camerei Notariale.”</p> <p>Din proiectul de lege se atestă o confuzie dintre identificarea electronică în sensul Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și stabilirea de către notar a identității, capacității și discernământului solicitantului actului notarial. În sensul Legii nr. 124/2022, ”identificare electronica” este definită ca un proces de utilizare a datelor de identificare ale persoanelor în formă electronică, reprezentând în mod unic fie o persoană fizică sau juridică, fie o persoană fizică care reprezintă o persoană juridică.</p> <p>Legea nr. 246/2018 prevede că, identitatea solicitantului actului notarial se stabilește în baza actelor de identitate. La întocmirea actului notarial, notarul verifică nu doar identitatea persoanei, dar stabilește și capacitatea de exercițiu, discernământul acesteia, fapt care nu pot avea loc</p>	Se acceptă

	<p>doar prin identificarea electronică a solicitantului. Preluarea modului de verificare de către prestatorul de servicii de încredere a identității persoanei fizice / juridice ”utilizând metode de identificare alternative recunoscute la nivel național, care oferă un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică” nu este un mecanism potrivit cercului de aspecte pe care le verifică notarul la întocmirea actului notarial.</p> <p>Modul de stabilire a identității persoanei, a capacității de exercițiu și a discernământului este reglementat în art. 13-14 din Legea nr. 246/2018 și nu se rezumă la faptul dacă deținătorul cheii publice este cel care se prezintă, ci impune și stabilirea faptului dacă voința exprimată aparține persoanei, dacă înțelege pe deplin efectul juridic al actului ce va fi întocmit, dacă consimțământul acestuia nu este viciat.</p> <p>Considerăm că legea trebuie să fie mai previzibilă și accesibilă destinatarilor acesteia și să conțină termeni juridici clari. Din textul de lege nu este clară modalitatea de stabilire și verificare de către notar a identității solicitantului actului notarial, făcându-se referire la termeni tehnologici abstracti.</p> <p>În vederea identificării solicitantului actului notarial electronic, Camera Notarială a propus reglementarea posibilității de confruntare a datelor prezentate de solicitant cu datele din Registrul de Stat al Populației, prevedere care a fost exclusă prin redactarea art. 12 alin. (5).</p> <p>Considerăm că noile reglementări privind digitalizarea activității notariale urmează să se încadrează în procedura existentă de îndeplinire a actelor și acțiunilor notariale, printre care se regăsește și confruntarea datelor prezentate cu cele din registrele de publicitate. Îndeplinirea actului notarial 3 doar în baza metodelor de identificare alternative, fără confruntarea informației privind identitatea participanților cu datele din registrul de stat al Populației este riscantă și nu oferă notarului certitudinea privind identitatea participanților.</p>	
	<p>3. Completarea art. 90 alin. (1) cu propoziția ”Cetățenii străini pot beneficia de acte notariale întocmite în formă de document electronic dacă se pot identifica și semna electronic utilizând servicii de încredere calificate în conformitate cu prevederile Legii privind identificarea electronică și serviciile de încredere”.</p> <p>În cadrul lucrărilor grupului de lucru, s-a punctat că de acte notariale în formă de document electronic pot beneficia cetățenii RM și cetățenii străini care dețin permis de ședere valabil.</p> <p>La propunerea AGE acest punct a fost modificat, prin excluderea condiției de deținere de către cetățenii străini a permisului de ședere valabil, fiind înlocuit cu condiția de identificare și semnare electronică utilizând servicii de</p>	<p>Se ia act</p> <p>Conform scopului proiectului, acesta țintește investitorii străini, care obțin semnătură digitală în conformitate cu legislația RM și nu este condiționată de deținerea unui permis de ședere fizic în Moldova.</p>

	<p>încredere calificate în conformitate cu prevederile Legii privind identificarea electronică și serviciile de încredere. Facilitățile acordate cetățenilor străini în lumina modificărilor propuse la Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în RM, nu acoperă cazurile de întocmire a actelor notariale în formă de document electronic pentru cetățenii străini care deja dețin un permis de ședere valabil și ar putea beneficia de acte notariale electronice.</p>	<p>Deținătorii de permis de ședere valabil vor putea beneficia de servicii notariale electronice, dacă vor deține instrumente electronice pentru a se putea identifica și semna.</p>
	<p>4. La art. X – Dispoziții finale alin. (7) ”Categoriile de actele notariale în formă de document electronic, inclusiv actele notariale întocmite prin comunicare la distanță, se vor realiza și implementa gradual, în măsura în care notarul poate face uz de soluții și/sau sisteme informaționale necesare, conforme cerințelor stabilite de Guvern. În acest sens, inclusiv Agenția Servicii Publice în comun cu Camera Notarială în termen de 2 ani vor crea conexiunea notarilor la Registrul bunurilor imobile pentru efectuarea de către notari a înregistrărilor prevăzute de legislație”. Reformularea alin. (7) nu este una potrivită, și încercarea de înglobare a tuturor situațiilor de îndeplinire a actelor notariale electronice nu redă specificul de creare a condițiilor tehnice necesare pentru autentificarea electronică a contractelor (înregistrarea provizorie de către notar în Registrul bunurilor imobile). Recomandăm expunerea alin. (7) în varianta propusă de Camera Notarială și susținută de Ministerul Justiției pentru utilizarea corectă a termenilor juridici și formularea corectă a scopului urmărit: ”Actele notariale în formă de document electronic se vor întocmi în funcție de crearea condițiilor tehnice necesare pentru întocmirea lor. Contractele sub formă de document electronic se vor autentifica doar dacă au fost create condițiile tehnice pentru înregistrarea provizorie de către notar a drepturilor născute în temeiul acestora. Agenția Servicii Publice în comun cu Camera Notarială în termen de 2 ani vor crea și implementa conexiunea notarilor la Registrul Bunurilor Imobile pentru efectuarea înscrierilor prevăzute de legislație”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Alineatul (7) a fost redactat cu luarea în calcul a tuturor categoriilor de acte notariale. Implementarea serviciilor notariale electronic se va realiza doar atunci, când soluțiile și/sau sisteme informaționale necesare vor deveni disponibile, ținând cont de acordul părților participante la actul notarial. Totodată, nu considerăm că „înregistrare provizorie” menționată înglobează obligația indicată de a asigura accesul deplin la RBI.</p>
	<p>5. La art. X – Dispoziții finale alin. (7) a fost exclus alin. (4): „Cheltuielile efectuate pentru investiții, dotări și alte utilități necesare desfășurării activității electronice notariale se scad din veniturile brute ale notarilor pentru o durată de 3 ani de la punerea în aplicare a acestei legi.”. Pentru crearea și implementarea sistemelor informaționale necesare pentru îndeplinirea actelor notariale electronice și asigurarea înregistrării, păstrării acestora (registrele electronice, arhiva electronică) și asigurarea deținerii dotărilor necesare (echipamente, dotări), notarii vor suporta cheltuieli suplimentare pentru îndeplinirea activității sale profesionale. Considerăm echitabil ca notarii să aibă posibilitatea legală de a scade aceste cheltuieli din veniturile</p>	<p>Se acceptă</p> <p>argumentarea Ministerului Finanțelor expusă în primul aviz (acestea sunt deductibile)</p>

	sale brute. Propunem introducerea prevederii date, ca în proiectul inițial.	
	6. Dat fiind faptul că, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ (art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017), ar fi oportună completarea Notei informative cu explicații mai detaliate privind îndeplinirea actelor și acțiunilor notariale electronice, pentru claritate și înțelegerea corectă a voinței legiuitorului.	Se acceptă
Confederația Națională a Sindicatelor <i>nr. 04-17/218</i> <i>din 16.03.2023</i>	La Art. III - Legea securității și sănătății în muncă al Republicii Moldova nr. 186/2008 Art. 1 , noțiunea „loc de muncă” va avea următorul cuprins: „loc de muncă - loc destinat pentru organizarea și desfășurarea diferitor genuri de activitate, precum și pentru plasarea posturilor de lucru în clădirile, edificiile, spațiile închise sau deschise, terenurile, bazinele acvatice ale unității și orice alt loc din interiorul unității sau exteriorul unității la care lucrătorul are acces în timpul și pentru executarea sarcinilor sale de lucru, inclusiv și locuri pentru prestarea muncii de la distanță;”	Se acceptă A fost acceptată și propunere similară înaintată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale
	Punctul 9 va avea următorul cuprins: „9.Art.17, alin. (1) după cuvintele „fiecare lucrător” se completează cu cuvintele „inclusiv cei care prestează munca la distanță”.	Se acceptă A fost acceptată și propunere similară înaintată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Ministru

Dumitru ALAIBA